

תוספות רי"ד

[illegible]

בתולדה. הא דלא קמיני הצמולה כדמני האשה נקנית היצמה
 ניקנית (קדושין דף ג.) משום דהתם אקרא קאי כי יקח
 איש אשה (דברים נד) האשה הכתובה וכן היצמה אבל הכל לא
 קאי אקרא והא דלא מנן כפ"ק דקידושין (דף יד:) העד עברי אף
 על פי דכתיב בקרא (שמות נא) כי
 תקנה עד עברי משום דא"כ ה"ל
 לממני העד העברי שאינו דבוק
 ואין דרך הש"ס לדבר כן ומיהו גבי
 איש ואשה רגילים בכל מקום לשנות
 בה' אע"ג דלא קאי אקרא כמו
 האשה שהלכה (ביצימות דף קד:)
 האשה שנאחרמלה (לקמן דף טו:)
 האשה מדבר אף בני גזיר (סו"א דף נ"ג:)



(א) נשאת ליום הרביעי ולאמנה ליום החמישי
 שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעיירות
 ביום השני וביום החמישי שאם היה לו טענת
 בתולים היה משכים לבית דין: **גמ'** אמר
 רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל מפני
 מה אמרו בתולה נשאת ליום הרביעי לפי
 ששנינו ^ההגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו
 ואוכלות בתרומה יכול הגיע זמן באחד בשבת
 יהא מעלה לה מזונות לכך שנינו בתולה
 נשאת ליום הרביעי אמר רב יוסף ^אמריה
 דאברהם תלי תניא בדלא תניא הי תניא והי
 לא תניא הא תניא והא תניא אלא תלי תניא
 דמפרש טעמא בדתניא דלא מפרש טעמא
 אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה
 אמר שמואל מפני מה אמרו בתולה נשאת
 ליום הרביעי שאם היה לו טענת בתולים היה
 משכים לב"ד ותינשא באחד בשבת שאם
 היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין
 (ב) שִׁקְדוּ חֲכָמִים עַל תַּקְנַת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיְהָא
 מְיֻרָח בְּסֻעֻדָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים אַחַד בְּשַׁבָּת וּשְׁנֵי
 בְּשַׁבָּת וּשְׁלִישִׁי בְּשַׁבָּת וּבְרַבִּיעִי כֹּנָסָה וְעֵבְשִׁין
 שְׁשֻׁנֵּינוּ שְׁקֵדוּ אוֹתָהּ שְׁשֻׁנֵּינוּ הֵגִיעַ זְמַן וְלֹא
 נִישְׂאוּ אוֹכְלוֹת מִשְׁלוֹ וְאוֹכְלוֹת בְּתֻרֻמָּה
 יִהְיֶה זְמַן אַחַד בְּשַׁבָּת מִתּוֹךְ שְׂאִינּוּ יִכּוֹל
 לִכְנוּס אֵינוּ מַעֲלָה לָהּ מְזֻנּוֹת לְפִיכֵךְ יִחַלָּה
 הוּא אוֹ שְׁחַלְתָּהּ הִיא אוֹ שְׁפִירְסָה נָדָה
 אֵינוּ מַעֲלָה לָהּ מְזֻנּוֹת וְאִיכָא דְּבַעֵי לָהּ
 מִיבְעִיא חֵלָה הוּא מִהוּ הֵתֵם טַעְמָא מֵאי
 מְשֻׁם דְּאִנִּים וְהִכָּא נִמְיָ הָא אִנִּים אוֹ דְּלֵמָּא
 הֵתֵם אִנִּים בְּתַקְנָתָא דְּתַקִּינוּ לִיהּ רַבְנָן כֵּהָא לֹא
 וְאַךְ תַּמְצִי לִימֹר חֵלָה הוּא מַעֲלָה לָהּ מְזֻנּוֹת
 חֲלָתָהּ הִיא מִהוּ מְצִי אִמֹר לָהּ אֵנָּה הָא קְאִימְנָא
 אוֹ דְּלֵמָּא מְצִיא אִמְרָה לִיהּ נִסְתַּחֲפָה שְׂדֵהוּ
 וְאִם תַּמְצִי לִימֹר אִמְרָה לִיהּ נִסְתַּחֲפָה שְׂדֵהוּ
 פִּירְסָה נָדָה מִהוּ בִּשְׁעַת וּוסְתָה לֹא תִיבְעִי לָךְ
 דְּלֵא

(משלי כח) נשטפה שדך. כלומר מולך גרם כי מהיום אני מוטלת עליך לזון:

יצאנו צרביעי גם בשאר נשים תקנו משום שמתוך כך יאל הקול ויחזר
 הדבר על ידי עדים והשתא מייתי אביי שפיר ממתינין דבאשת כהן
 שנשא דנות תקנו שתהא ינסת צרביעי ופכ"ב דגטין (דף י. ו. וס)
 בת אחותו לא חיישינן משום דנות לא שכיח וי"ל דהתם קאמר
 שלא תבז עמו בזיוסור כל ימיו חשו אפילו לנות אע"ג דלא שכיח
 וכן שאלא הטעם למה נשאת צרביעי דאם כן לא הוה משני מידי אלא
 כן שנשאת צרביעי ומשני נפקא מינה לענין מוונות ותמורה ורב
 לו טענת בחולים והוא מניח נפקותא זו המפורשת ותופס נפקותא
 ולא גרסינן רב יוסף דהא רב יוסף גופיה קאמר אלא אי איתמר:
 ומשא בזהו נשבת: **ותנשא באחד בשבת.** לא צעי לשנוי
 לדגים כדאמרין לקמן (דף ה.) ועוד למה לי טעם דשקדו מיפוק
 מקרי עבריינא אכל משום שקדו מקרי עבריינא וכן משמע לקמן
 ומאי נפקא מינה אלא ודאי דמשום צרכה לא מקרי עבריינא:
 מילא

בתולה נשא ליום הרביעי. תקנת חכמים היא שמנשא ברביעי בשבת כדמפרש טעמא: **שפעמים בשבת.** אבתולה קאי: **בשני ובהמישי.** אחת מעשר תקנות שתקן עזרא. בבבא קמא צפיק מרובה (דף פג.) מפרש לכולה. ולכך תקנו שמנשא ברביעי שאם היה לו טענת בתולים ישרים לב"ד צדור כעסו עליו ^(א) [ואם יש שהות בינתים יר לחוס] שמה יפייס ומתקשר דעתו ויקיימהו ושמה היא יזנה תחתיו ונאסרה עליו כדליפינן (פסוק דף כח.) מונסמרה והיא נטמאה ^(ב) ומתוך שיבא לבית דין יחזרר הדבר

(א) לקמן ט. (ב) לקמן מ.
מ. ע. (גדרים עג. ג) ז"צ
קדר: שבת כח.
עג: (ד) לקמן ג.
(ה) ג"י כ"ה, (זמדרה ה),
(ו) וירקלה כג, (ז) וכן
דליכא תמורה וכו' וירא
תמא אן בשבת קל. וירא
ביונת הומוס' תמא' כדמזר
זפ' תמא דמזר קל' ר"ל
שמוזר שזמא תמא
דמגיה זב טפי ע' רש"י
ועירן שז וזא דמזר
דליכא תמורה הוא טעם
זפ' ע"י,

מוסף רש"י

[illegible]

ואין עכבה זו שלו: **מריה דאברהם**
 כו'. תמה על דברי רבו ואמר מריה
 דאברהם מה זה היה לשמואל לומר
 כן. ועוד שחלה רב יוסף ושכח תלמודו
 ותוהה על דבריו הראשונים: **תלי**
תניא בדלא תניא. תולה טעם משנה
 שניה במשנה שאינה שניה: ומקשין
 לרב יוסף הי מניא והי לא **תניא** הא
תניא והא **תניא**. זו שניה חו שניה:
אלא תלי תניא דמפרש טעמא
דבהניא דלא מפרש טעמא. משנתינו
 טעמא מפורש בחוכה כדי שישיבם
 לבית דין והגיע זמן אין שום טעם
 מפורש בה לומר מפני מה אם הגיע
 זמן באחד בשבת אינו מעלה לה
 מוונות: **וסינא באחד בשבת**.
 כולה רב יוסף קאמר לה: **ועשיו**
שנינו שקדו. ובשביל תקנה זו הוא
 מעובר מלכנס באחד בשבת מעתה
 אותה שנינו כו': **לפיכך**. רב יוסף
 מקיים לה משמיה דנפשיה ומסבירה
 ואמר לפיכך הואיל ולמדנו שהמעובר
 מחמת אונס אינו חייב לזונה חלה
 כח כו': **הי קאינא**. הגני מומונ:
נפסחפה שדהו. לשון מער סוחף

פשיט

ובפחותה מצת שלג נאמן לאוסרה עליו. ותימה דהכא משמע דמש' איכא מ"ד דתקנו זמן בגטין משום פירי חבל משום שמא יחפה וזות דלמי לירי מיתא דהיינו צהרתא ובעדים לא שכיח אי נמי הכלל **בפני** מה אמרו בתורה נשאת ליום הרביעי אפי' ששנינו ב'ו' הכי פירושו מפני מה אמרו כלומר מאי נפקא מינה שמי יוסף קא מתמה מריה דלצברה דהא נפקותא מפרשה צהדיק שאם אחריתא: **אלא** אי איתמר הכי איתמר א"ר יהודה אמר שמואל **בפני** מה אמרו ב'ו'. צניעותא גרסינן לו ולא דאי להקשות אחרת דנשאת רביעית כדי שצנעל צמחני משום צברה שנאמר ליה משום צרכה ואומר ר"י דטעם דצרכה אינה אלא עצה טובה וז' דאמר טעמא משום צרכה אכל משום איקורי דעתא לא חיישינן